

NOOT

WEIDVOGELONDERZOEK IN FRYSLÂN: EVEN GEEN 'WELLES-NIETES'

Weidevogels zijn een 'hot item' in Fryslân. Zaken als weidevogelbescherming, weidevogelonderzoek, de traditie van het zoeken en rapen van kievitseieren, de oorzaken van de achteruitgang van verschillende soorten en predatie zijn zowaar aan de orde van de dag in de Friese media. Helaas worden veel discussies over weidevogels in Fryslân vaak gebaseerd op een subjectieve meningsvorming en op emoties. Steeds meer lijkt de discussie versmald tot een discussie over het wel of niet bejagen van Vossen en tussen neus en lippen door worden Buizerd, Havik en Bruine Kiekendief voorzichtig zwart gemaakt. Artikelen in de provinciale kranten en bladen, en de vele items op radio en tv missen veelal een feitelijke onderbouwing. Daarmee wordt te vaak een onvolledig beeld geschetst over o.a. achteruitgang van weidevogels, de betekenis van predatie, ecologie, weidevogelbeheer en de effecten van weidevogelbescherming.

Blijkbaar is het hoogst ongewenst in 't Friese de vinger op de zere plek te leggen. Als we eens goed naar het landschap om ons heen kijken en ons verdiepen in de ecologie van weidevogels moet toch eens gezegd worden dat het Friese landschap anno 2001 dusdanig is ingericht dat het voor soorten als Grutto, Watersnip en Veldleeuwerik een ongeschikt leef- en broedgebied vormt. Monotone raai-grasmatten, als biljartlakens zo egaal en van kruiden vervreemd, met waterstanden tot ruim anderhalve meter beneden het maaiveld. Wanneer de eerste grutto-kuikens uit de dop krui- pen, gaat in Fryslân praktisch binnen een week de eerste snee gras eraf. Dan verschijnen op de slaapplaatsen duizenden Grutto's zonder jongen en wordt de 1%-norm her en der overschreden. Zijn dat niet de wezenlijke problemen die spelen in weidevogel- land?

De noodklokken mogen geluid zijn, maar was het niet reeds twee over twaalf? Dertig jaar lang hebben we het landschap achteruit kunnen zien gaan voor de kritische weidevogel (om over tal van andere vogelsoorten, zoals moerasvogels maar te zwijgen) en binnen twintig jaar tijd is de Veldleeuwerik van de top 3 van meest algemene Nederlandse broedvogels

Veldleeuwerik, van top 3 naar Rode-lijstnotering.

Pentekening: Stern Nijland

afgezaakt naar een potentiële Rode-lijstnotering.

De discussies omtrent weidevogels lijken nog maar in de kinderschoenen te staan. En dan is de vraag nog niet eens gesteld wat voor waarde gehecht mag worden aan deze 'cultuur-volgen-dé weidekaketoes', wat voor aantallen wij respectabel vinden en hoeveel geld we in het behoud ervan willen pompen. Programma Beheer, een landelijk weidevogelmeetnet, vliegende hectaren, predatie-onderzoek, beheerspakketten, EHS, 'Takomst foar de Skries'; er zal nog heel wat gebakkeleid worden in weidevogelland voordat de negatieve trend van diverse weidevogels tot staan is gebracht. Hopelijk wordt daarbij wel in acht genomen dat bij deze discussies landelijk enkele duizenden vrijwilligers betrokken zijn en die moeten gemotiveerd blijven, want zonder vrijwillige weidevogelbescherming is de toekomst van de weidevogel nog minder rooskleurig dan hij al is.

In deze Twirre vindt u geen antwoorden op al deze vragen. Met het themanummer 'Weidevogelonderzoek in Fryslân' wil Twirre een scala aan weidevogelonderzoek in Fryslân in de schijnwerpers zetten om hiermee de discussie over de Friese weidevogels in een breder en meer verantwoord perspectief te plaatsen. Daarbij gaat de aandacht uit naar resultaten van ringonderzoek aan Kieviten en

Tureluurs, resultaten van predatie-onderzoek in verschillende Friese natuurterreinen, zowel succesvol als minder succesvol weidevogelbeheer in terreinen van Staatsbosbeheer en de consequenties daarvan, onderzoek naar reproductie van Grutto's en Kieviten, de effecten van verschralling, verruiging en verzuring in weidevogelreservaten, Rode-lijstsoorten en weidevogelmonitoring. Diverse onderwerpen die op dit moment qua aandacht in de schaduw staan van dat wat speelt omtrent weidevogels in de media.

Uit het spontane aanbod van artikelen heeft Twirre weidevogelartikelen gedistilleerd waarmee de aandacht gevestigd wordt op betrouwbaar veldonderzoek dat bij kan dragen aan een feitelijke onderbouwing van vraagstukken en discussies omtrent weidevogels en het beheer en de bescherming daarvan in Fryslân; aandacht die het verdient. Wie weet, zal het een adequate richting aan deze vraagstukken en discussies kunnen geven en past het in de landelijke initiatieven om weidevogels hoog op de politieke agenda te krijgen.

VAN DE REDACTIE